

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR

A kiadásokért előfizetve:
Egy évre ..... 18 h.
Négyedévre ..... 4 -
Helyben készve hordva:
Egy évre ..... 20 kor.
Négyedévre ..... 5 -
Változó postán szállítva:
Egy évre ..... 24 kor.
Négyedévre ..... 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelent minden nap.

Érkezni kezdett a postán.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

Nagyvárad, Sztágyi Székely u.

A szerkesztőség kizárólag a közérdekű hírek közlésére vagy megőrzésére vállal felelősséget.

Előfizetők és hirdetőik a kiadóhivatalhoz forduljanak.

XXI. évfolyam 221. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 szeptember 29.

Az oroszok visszavonulnak a Styr vonalon

Budapest, szeptember 28. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Mivel az osztrák-magyar és német csapatok a Styrnél átkarolással fenyegették az orosz hadsereget, az ellenség kénytelen volt a volhyniai várterületen nagy áldozatokkal kezdett offenzíváját abbahagyni. Az oroszok visszavonulása tegnap egész nap tartott és az ellenséges hadsereg a Putilovka mögé tért vissza. A mieink üldözik. Lucktól keletre az utóvéd harcokban csapataink 4 orosz tisztet és 600 főnyi legénységet fogtak el. Az Ikva mellett és Kelet-Galiciában a helyzet változatlan.

Meghíusult olasz támadások.

Budapest, szeptember 28. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A dolomit hárvonalon ma reggel az ellenségnek a Kol-dei Bois ellen intézett támadását kézi gránátokkal vertük vissza. Tegnap az olaszok újra tűz alá fogták a görzi vörös-kereszt kórházat, mintegy ötven gránátot irányítva oda, noha a kórházon, mivel még nem lehetett teljesen kiüríteni, még a genfi lobogó lengett. A doberdói szakaszon tüzelésünk meghíusított egy a Monte-dei Busi ellen megkísérelt támadást.

Tüzérségünk ágyuzta a szerb erődítéseket

Budapest, szept. 28. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszíntér.

Tüzérségünk megzavarta az ellenség erődítési munkálatait a Száva alsó folyásánál. Belgrádi várágjuk Demim (Zimony) városára néhány lövést adtak le, de nem találtak. Höfer.

Az olaszok eddigi vesztesége 515,000 ember

Budapest, szeptember 28. (Saját tud.) Berliini Kreuz Zeitung írja, hogy Cadorna veszteséglistát nem ad ki, mégis tudják, hogy három hónapig harminceötezer halottat vesztek, sebesültek száma pedig száznyolcvanezer szeptember 1-ig, azóta az összveszteség megüti a háromszázezret.

Az olaszok expediós csapatot küldenek a görögök segítségére.

Budapest, szept. 28. (Saját tud.) Genfből jelentik, a Züricher Zeitung írja, hogy Itália új behívási állományokból expediós hadtestet alakít, melyhez francia csapatok is fognak tartozni. Az expediós hadtest feladata az lesz, hogy ha Szerbiának Görögország által való támogatása szükségessé válna, a görög hadsereg segítségére menjen.

Az oroszok felhagytak támadásukkal.

Sajtószállás, szeptember 28. Az oroszok eddigi taktikája az volt, hogy ki akartak bennünket fárasztani szakadatlan támadásaikkal, s így akartak eredményeket elérni. Ez a taktika kudarcot vallott, mert kimerülten visszavonulni kényszerültek. Luck visszahódításához megjegyzendő, hogy az erődöket egy pillanatra sem hagytuk el. (M. T. Iroda.)

Bulgária nem engedi át az orosz municiót.

Szaloniki, szeptember 28. A bulgár kormány az Oroszország felé irányított áruk Bulgárián át való tranzitálását betiltotta. Miután ezen intézkedéssel az Oroszország számára Szalonikiben kihajózott áruk Okesilar és Dedeagacs felé vasuton való szállításának lehetősége megszűnt, a görög kormány úgy intézkedett, hogy az árukat ezentul Szerbia felé irányítsák. A legutóbbi napokban Oroszország részére ideérkezett 600.000 láda élelmiszert és egyéb hadianyagot már utnak indították Szerbia felé. A szaloniki angol konzulátus is kapott utasítást, hogy az árukat ezentul Szerbián át kell szállíttatni.

Luck visszafoglalása.

Sajtóhadiszállás, szept. 28. A tegnapi nap legnagyobb eredménye, hogy előcsapataink ismét birtokába jutottak a Styr keleti partjának és ezzel újból urai lettek Luck-erődnek, melyet néhány nap előtt kénytelenek voltak kiüríteni. Lucki sikerükről orosz körök tulzott híreket terjesztettek. Bár maga az orosz hivatalos csak 4000 foglyot jelentett, ez nem gátolta az említett orosz köröket abban, hogy negyvenezer foglyoról beszéljenek és hogy muló sikerüket nagy győzelemnek tüntessék fel, hogy ez a győzelem mit ért, mi sem bizonyítja jobban, minthogy csapataink rövid pihenő után újból birtokba vehették Luckot és a Styr keleti partjának visszahódításával véget vetettek egyúttal a novoalexinicei áttörési és védelmi csatának is. A harc itt most kisebb tűzérési párbajba lanyhult.

Oroszok menekülése Minszkből.

Pétervár, szeptember 28. Azok a menekültek, akik eddig Minszkben találtak otthont, a város lakosságával együtt Minszket is kezdik elhagyni. A Libava—Romensk- és az Alexandrovsk-vasuton tömegesen hagyják el a várost. A zsidók az ország belsejébe utaznak. A Novyi Curier Litovskij című vilnai ujság most Minszkben jelenik meg.

A román király az új hadműveletekről.

Budapest, szeptember 28. Az Est jelenti: A Corriere bukaresti jelentése szerint Ferdinánd király állítólag azt mondotta, hogy a központi hatalmak hadműveletei a szerb-Duna megszállását célozzák a konstantinápolyi ut szabaddá tételére.

Romániának közbelépésre nincs oka; amennyiben az antánt csapatokat szállítana a Balkánra. Románia érdekei szerint fog cselekedni.

A pápa fegyverszünetet akar Mindszentek napjára.

München, szept. 28. A Münchener Post jelenti: A pápa köriratban fordult a hatalmakhoz a vallásosság és az embriasság nevében kérve, hogy Mindszentek napján általános fegyverszünetet tartsanak; szeretné, ha ezt a napot az elesett hősök emlékének áldoznák.

Az antánt csapatai megszállják Macedóniát.

Szófia, szeptember 28. Az antánt követei közölték Bulgáriával, hogy a Macedon-Albán partokon 150.000 embert partra szállítanak Macedónia megszállására.

A görög vezérkar főnöke lemondott.

Athén, szeptember 28. Doszmanisz vezérkari főnök benyújtotta Konstantin királynak lemondását. A király a lemondást még nem fogadta el.

Orosz számítások.

Budapest, szeptember 28. (Saját tud.) Ruzskijinvalid orosz lap Riga és Pinszk között elterülő fronton a német haderőket ötvenkilenc hadosztályra becsüli.

Nagykövetek és követek az angol külügyi államtitkárnál

Budapest, szept. 28. (Saját tud.) Londonból jelentik, hogy a külügyi államtitkár tegnap délután az orosz, olasz, francia nagyköveteket, görög, bolgár, szerb követeket fogadta.

Municiógyártás az orosz egyetemeken.

Zürich, szeptember 28. Pétervárról jelentik: A moszkvai egyetem rektorának hívására egybegyűltek a főiskolák tanárai, hogy megtárgyalják az egyetemek a hadsereg szolgálataiba való állítását. Itt többek között a következő határozatokat hozták: Az egyetem vegyészeti laboratóriumai robbanóanyagok gyártására használandók fel s ennek megfelelő kurzusok nyitandók. A hallgatókat a municiógyárak vezetőivé kell kiképezni. A vegyi laboratóriumokban mérges gázok és ezek ellen védekező álaré is gyártandók. A fizikai laboratóriumot munició előállítására kell felhasználni.

Összeomlott a francia offenzíva.

Berlin, szeptember 28. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

As ellenség áttörési kísérleteit tegnap is folytatta a nélkül, hogy bárminő sikert ért volna el, sok helyen azonban igen érzékeny veszteséget szenvedett. Loznál az angolok ismét gázok alkalmazásával támadást intéztek ellenünk amely teljesen hatástalan maradt. Ellentámadásainkkal jókora terep nyereség mellett 20 tisztet és 750 főnyi légénységet ejtettünk foglyul. Ezzel itt a hadi foglyok száma a tiszteket beleértve 3397-ra emelkedett.

Kilenc újabb gépfegyvert zsákmányoltunk. Soucheznél, Angrefnél, Lourincourt-nál és egybűtt a champagnei egész arvonalon az Argoneok lábáig a franciák támadásait kivétel nélkül visszavertük. Souain vidékén az ellenség a helyzet esodálatos félreismerésével lovastömegeket is hozott előre, amelyeket természetesen nyomban összelőttük, mire megfutamodtak. A támadások elhárításánál szász tartalék ezredek és a majna-frankfurti hadosztály csapatai tüntették ki magukat.

Az Argoneokban a fille-mortei állásunk megjavítása céljából az ellenséges állások ellen egy kis előretörést intéztünk, mely a kívánt eredményt meg is hozta és ezenfelül 4 tiszt és 250 főnyi légénység elfogatását is eredményezte. A combressi magaslaton tegnapelőtt és tegnap az ellenséges hadállást széles arvonalon nagy kiterjedésű robbantásokkal elpusztítottuk és betemetjük.

Óriási német győzelem Vlnánál.

22000 orosz fogoly.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadserege.

Az ellenség, amelyet tegnap Dünaburg délnyugati arvonalon visszaszorítottunk, megkísérelte, hogy egy hátrább fekvő állásban kitarson, megtámadtuk és kivetk. A brisvjáti tótól délre lovas harcok folynak.

Richorn vezérezredes hadseregének eredménye a vilnai csatában, amelyben az ellenséget a Narodtő—Smorgon—Visnew vonalon tulra vetettük vissza, hadifoglyokban 70 tiszt, 21908 főnyi légénység, 3 ágyu, 72 géppuska és nagyszámu málha, amelyet a sietve visszavonuló ellenségnek hátra kellett hagynia. E zsákmány mennyiségét gyors előrenyomulásunk miatt csak most állíthattuk össze. Az eddig jelentett számok ebben az összegben nincsenek benne. Morgontól délre támadásunk tovább halad. Visnevtől északra átörtük az ellenség hadállását. Ez alkalommal 24 tisztet és 3300 főnyi légénységet fogtunk el és 9 géppuskát zsákmányoltunk.

Lipót bajor hereg tábornagy hadserege.

A hidfők Paranovicitől keletre harc után birtokunkban vannak, 350 hadifoglyot szállítottunk be.

Mackensen tábornagy hadserege.

A helyzet nem változott.

Linsingen tábornagy hadserege.

Az átkelést a Pfiren, Lucktól lefelé kikényszerítettük. A nyomás alatt az oroszok Dubnótól északra az egész arvonalon teljes visszavonulásban vannak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A pápa és Wilson a békéért.

Budapest, szept. 28. (Saját tud.) A római Secló írja, hogy a pápa és Wilson között hetek óta levélváltás folyik, hogy a békekötést megkönnyítsék.

A „Rokkant katonákat gyámolító és elhelyező bizottságok” megalakulása

A Vörös-Kereszt Egylet nagyváradi városi választmányának kezdeményezésére és ezen egyesület keretén belül egy Biharvármegye, mint Nagyváradi város részéről a „Rokkant katonákat gyámolító és elhelyező bizottságok” a dr Fráter Imre ügyvezető alelnök által folyó hó 25-ére összehívott alakuló-gyűlésen megalakultak.

A vármegyei rokkant-bizottság rokkant főgyámjává s a bizottság elnökévé: Verner Kálmán vármegyei árvaszéki elnök; rokkant főgyámhelyettesé: Jerzsák István vármegyei helyettes árvaszéki elnök; a bizottság tagjaiul pedig:

Ipolyi Kellér Gyula a földmiv. miniszteri kirendeltség vezetője, Pirovits József hitel és fogy. képv. főnök, Hiemesch Frigyes az Osztr. Magyar Bank helybeli főnöke, dr Moskovits József keresk. és iparkamarai elnök, dr Móricz Ernő megyei főorvos, dr Gyöngyössy István megyei tb. főgyógyász lettek megválasztva.

A járási bizottságok, a főszolgabírák, mint járási rokkant gyámok elnökei alatt később fognak megalakulni.

A városi rokkant bizottság főgyámjává és elnökévé dr Istvánffy István városi árvaszéki elnök, rokkant főgyámhelyettesé Petry Gyula állami főreáliskolai tanár lettek megválasztva.

A városi központi rokkant bizottság, valamint a város három közigazgatási kerületének megfelelően külön kerületi bizottságok tagjaiként és pedig:

a központi bizottságba: Dr Károly Irén, Baróthy Pál, dr Mihály Lajos, Imrik S. Zoltán, dr Fischer Imre, Kovács János, Nosz Gusztáv, Szücs Izsó, dr Agoston Péter, Réz Mihály, dr Medvigy Gábor, dr Rezső Mór, Szabó Károly és Tátray Sándor;

az I. kerületi (olaszi) bizottság elnökévé: Tordai Molnár Géza kuriai bíró; tagjaiul: dr Mayer László, dr Dayka Endre, Kemény L. Ignác, Kiss István és Dernyei Imre;

a II. kerületi (Ujváros, Külváros) bizottság elnökéül: Materny Imre evang. lelkész, tagjaiul: dr Nemes Aron, Sulyok István, Ullmann Sándor, Schwartz Izidor és Mikussay József;

a III. kerületi (Váralja, Velence, Csillagváros) bizottság elnökévé: Halász Gyula róm. kath. plébános, tagjaiul: dr Barna Armin, dr Löbblé László, Matkó Benjámín és Löwenstein Zsigmond lettek megválasztva.

Ezen bizottságok a „Rokkant katonákat gyámolító és elhelyező hivatallal a helybeli Vörös Kereszt Egylet ügyvezető alelnöke dr Fráter Imre útján állandó összeköttetést tartanak fenn s az onnan nyert utmutatások és irányítások alapján kezdik meg működésüket s állapítják meg a követendő irányelveket és munka programot.

Ezen bizottságoknak lesz hivatása a körzetükben lakó rokkantakat felkutatni, valamint a körzetükön belül a földbirtokosokat, gyárosokat, kereskedőket, pénzintézeteket s egyáltalán mindazon helyeket megkeresni, ahol munka alkalom van és a rokkantak számára állásokat és munkát biztosítani.

Ezen bizottságok nemcsak a háboru számára alakultak, hanem nagy és szép feladat vár reájuk a békekötés után is még nagyon hosszú ideig, mivel ugy emberi, mint hazafias szempontból a legnagyobb szegény volna, ha a hazánkért küzdő katonák kolduskenyérre kerülnének, valamint a rokkantak önértékét is méltán bánthatná, ha azok a társadalom eltartottjaivá válnának.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

Beleznay Antal utolsó utja.

Nagyvárad egész közönsége kivette részét abban a mélységes gyászban, amely e város tarsadalmát érte most már néhai Beleznav Antal váratlan kimulásával. És a részvét, mely a sziveket eltöltötte, megkapó módon nyilvánult meg tegnap a mindenki által szeretett és tisztelt férfiú temetésén. Eljöttek a jóbarátok, a tisztelők, a volt tanítványok sokasága, hogy utolsó bucsut vegyen a magyar dal nagy mesterétől.

A vasútállomás előtti térségen volt felállítva díszes ravatalon a masszív ércokorsó, virágokkal borítva égő gyertyák között.

A tágas térséget teljesen megtöltötte a gyászoló közönség. Ott voltak: a községi polgári fiúskola és az újvárosi polgári leányiskolák növendékei, fekete lobogó alatt a tantestületek tagjai, előkelő nagy hölgyközönség, továbbá:

Dr. Adorján Ármán, Andrányi Gusztáv, Bundala Mihály, Brém Lőrinc kanonokok, Balogh Kálmán, Böszörményi Géza, Buday Alajos, Butyka Lajos, Breider Ármán, Bodnár János, ifj. Bary József, Barza József, Biró Márk, Bítzó János, Darvassy Lajos, dr. Doszpoly Dezső, Deryei Imre, Demetrovits Elek, Domokos Andor, Ertsey Lajos, Ertsey Géza, dr. Fráter Imre, Frankó Endre, Farkas István, Feliczides Lajos, Grócz Béla nagyprepost, Gilreiner Adolf, dr. Gyöngyössi István, Gentz János, Gellért László kir. tan., Gyepes Imre, Gombay János, Halász Gyula, Heilinger József, Hanzsly István, Imrik S. Zoltán, dr. Imrik Gusztáv, dr. Karácsonyi János, Kny Antal kanonokok, dr. Krüger Aladár, dr. Keeskeméti Lipót, Kocsán János, Kiss István, Karácsonyi Géza, Kovács Kándi, Lopussny Gyula kanonok, dr. Lestyán Endre, Láng József, Lukács Ödön, Laszczik Ernő, Mayer Antal tb. kanonok, dr. Medvigy Gábor, dr. Mártonffy Bogdán, dr. Mayer László, dr. Medvigy Ferenc, May Sándor, Matkó Benjamin, Molnár Imre közg. előadó, dr. Móró Pál, Magdies Károly, dr. Némethy Gyula tb. kanonok, dr. Nosz Gusztáv, Németh Sándor, Ország Antal, Ó Dezső, Peiser Károly, dr. Paezko Antal, Petry János, dr. Peszky Ferenc, Pásztor Ferenc, Rednik Gábor orsz. képviselő, Ringelhann Lajos, Réz Mihály, Recht B. Rózsa Ambrus, Resch Mihály, Rédei Kornél, Száhlender Károly, Szmetka L. Ödön, Szathmáry Király Andor, dr. Schveiger Ede, Stark Gyula, Szűcs Izsó, Sas Ede, Szodényi Ándor, Szeberényi Pál, Szmazsenka Ernő, Scharf Károly, Sztarill Ferenc, Sebő Imre, Széles Lajos, Számorovszky Rezső, Szilágyi Dózsa, dr. Sarki Lajos, Tatár Zoltán, dr. Thury Kálmán, Tóth Imre, dr. Vueskics Gyula kanonok, Werner Kálmán, Vasady Lajos, Varró Domokos, Váradi Ignác, Vomácska József, Vértessy Andor, Zöldi Bertalan.

A gyászszertartást Spett Gyula kanonok végezte, infulával s teljes segédlettel.

Alig maradt szem szárazon, mikor a megerősített székesegyházi énekkar ajkain felbugott a Círeum de derum... megkapó gyászos melódiája.

Siratták a zenészt és a költőt, aki annyi szívet megvigasztalt, lelkesített a magyar dal varázsával.

A beszentelés után Buday Alajos polgári iskolai tanár lépett a koporsóhoz s remek, szívből fakadó szavakkal vett bucsut Beleznavtól.

A gyászbeszéd a következő volt:

Abban a nagy chaosban, a melyben nemzetek mérkőznek össze s a melynek nemzetünk gyújtópontjában van, aggódó szí-

vünk már-már megszokta a bánatot, a gyászt, fiaink, testvéreink, jóbarátaink elvesztén, de ez a gyász, hogy a mi Beleznav Antalunk nincs többé, mint a derült égből jövő villámcsapás készületlenül talált mindnyájunkat.

Könnyes szemünk ködfátyolán révedező arccal keressünk vigasztaló után, ajkunkon elszorul a szó, elnémul a hang, s együtt siratjuk az özvegygyel s árvákkal, a helyett, hogy a vigasztalás balzsamát gyógyító irul hoznánk.

Erre a koporsóra kedvesein és számos jóbarátain kívül könnyező szemmel, gyászba borultan tette le babérkoszoruját a magyar nemzeti Génius is, a mely megérezte, hogy érte élt, érte dolgozott.

Ott, ahol a szabadság halhatatlan nevű költőjét, ott a Kunságon ihlette meg a mi költőnket a muzsa s tartott meg magának az utolsó lehelletéig.

A végtisztesség alkalmosságátlansága s avatatlanságom tiltja, hogy a magyar dal lelkes és termékeny költőjét méltassam, ezt szakavatottabbak elvégzik, de elvégezte már a magyar lélek, mely megértette és átérte a felséges költeményeket, mert nincs zuga e hazának, ahol csak magyar él, hogy az ő dala ne hangozzanak el. Sárguló lombhulláskor az ő Daru madarát eldalolja a szerelmes leányzav s magyar vitézek ajkáról az ő kuruc rőtáit verik vissza a Kárpátok és Alpesek szikla-bérei.

En csak egy Isten hozzádot akarok mondani, akik a családi kereten kívül legközelebb állottak hozzá, kartársai és kartársnői nevében.

Annak a 37 évnek történetében, a melyen át büszkeséggel magunkénak vallhatunk téged kedves jó Tóni bátyánk és kartársunk, arany betűkkel van felírva a te neved.

Ifjúságod minden lelkesültségével, férfi korod minden szorgalma és vasakarátával úgy töltötted be hivatásodat, hogy élő példát adtal nekünk mindenkor a hivatásszeretet és köteleesség teljesítésében.

Mindig derült kedélyvel nemesak tiszteletét és szeretetét nyerted meg, minden kartársadnak, hanem megnyitottad tanítványaid szívét is, a kik a gyermeki szeretet vasláncával kapcsolódtak szívedhez.

S mint a magyar nemzeti Géniusz megihletette, az iskola szűk keretén belül is isteni hivatással a magyar nemzeti dal művelését tüztet ki célul, s hogy ezt elérte, ama fényes eredmények igazolják, amelyet a beavatottakon kívül talán kevesen tudnak, hogy az egész ország iskoláiból kiküszöbölted a nem magyar lélekből fakadt főremunkákat s az őt megillető helyre juttattad a magyar dalt.

Még egyszer derüljön ránk mosolygó szemed, még egyszer zengjen felénk a dalos ajak, nyújtsd utóljára meleg baráti jobboldat, hogy azt mindig magunk előtt láthassuk, hogy azt örökké hallhassuk, hogy el ne feledjük az igaz barátságot s aztán utadra kísérünk, ama hosszú utra, melynek végén a szeráfok kara dicsőhymuszokkal vár.

S míg ott hitünk szerint a megdicsőültek seregében örvendezel, mélységes bánatot és ürt hagysz itt magad után.

Hiányozni fogsz abban a boldog családi körben, a melynek szentelted minden gondolatodat, hiányozni fogsz sok száz es száz jó barátoknak, s nincs társadalmunk olyan intézménye, a mely tevékenységedet ne nélkülözn.

Menj nyugodni jó Tóni bátyánk, álmoldj tovább, mint a hogy költői lelked szépek, nemesnek, harmonikusnak álmodta át az életet.

Az órának vége, a lant hurja elpattant. Isten veled!

Az utolsó szavak már beolvadtak a zokogásba.

Majd megindult az impozáns gyászmenet a Múzeum-utcán át a székesegyház

elő, ahol Spett Gyula kanonok gyászmisét mondott az elhunyt lelkiüdvéért. A gyászmise alatt a székesegyházi énekkar, Resch Mihály vezetése alatt, Kerach: Requiemét adta elő.

A székesegyházból az olasz temetőbe vonult az impozáns gyászmenet. A templomtól a temetőig Bebe Károly és Oláh Rudi zenekara játszotta Beleznav örökszép dalait s a temető kapujában, míg a holttestet a sírhoz vitték „Ha el megyek nem sokára messzire...” pompás dalt játszották.

A sírnál az írók és művészek nevében Sas Ede, a Nagyvárad főszervezője a következő hangulatos szép beszédet tartotta:

Még néhány szót, Beleznav Antal, a Te tágabb családod: az írók és művészek nevében, még néhány szót, mielőtt belépnél azon a fényes kapun, mely számodra nem a halált, hanem az örök életet jelenti.

Vannak, akik csak gyászt látnak itt és siralmat, de én csak fényt látok és ragyogást; vannak, akik csak az őz lehelletét érzik, de én felém egy szebb és hervadhatatlan tavasz virul; mert én nem látom ebben a sírban az elmúlást, csak a feltámadást!

Mikor valakit temetünk, a lemenő nap jut esztünkbe, amelynek sugarai elhalványulnak, harmatköny lepi el a mező virágainak szemét, vigasztalan feketeségével leszáll az éj és csak a halvány csillagokban dereng az emlékezet... De a nagy ember, a költő, a művész temetésén, a fölkelő nap kell, hogy az esztünkbe jusson: a nagy ember, a költő, a művész dicsősége az a nap, ami felszárítja a könnyeket és fényt és ragyogást varázsol a szomorúság éjszakájának helyébe. Gondolják meg azok, akik ma őt legjobban siratják: a megtört szívű hitves, a gyászba borult gyermekek, hogy az ő fájdalmuk boldog büszkeséggé fog változni; mert hiszen Beleznav Antal az övék volt: elsősorban az övék: gondolják meg, hogy nem vesztették el őt, mert hiszen valahányszor egy-egy gyönyörű dala fülükbe megesendül: mintha csak ő szólana hozzájuk és költészete rózsákat fog hinteni rájuk és úgy kíséri őket egész életükön végig, mint valami zengő áldás. És ezt gondoljuk meg mindnyájan, akik Beleznav Antalban a magyar kultúra veszteségét siratjuk; hogy kieneses házunkban az ő értéke mindenha ragyogni fog és becsét el nem veszti soha.

Ezért nem bucsuzom én Tóled, Beleznav Antal, de heroldja vagyok sírod szájánál, dicsőséged aranykapujában a te örök életed kezdetének; mert amint Illés prófétát tüzes szekér ragadta az égbe: úgy látok én tüzes szárnyakat kicsapni ebből a sírből, tüzes, zúgó és zengő szárnyakat, amelyek tündökölve szárnyalnak Veled a halhatatlanság végtelen birodalmában... Halottvivők, eresszék le a koporsót! Mi ebben a sírban nem hagyjuk itt a halottat. Mi ebből a sírkertből magunkkal visszük az örökké élőt!...

A bucsuszavak elhangzása után lebecsátották a koporsót a sírgödörbe s a kihült hamvakat átadták az anyaföldnek.

A koporsót és a koszoru kocsit teljesen elborították a remek koszoruk, melyeknek szalagjain a következő feliratok voltak:

Viszontlátásra — Annád. Drága jó apánknak — Annuska, Boróka, Ienka. Áldott szívű, felejtethetlen jó testvérünknek — Ilona és Gerő. Utolsó üdvözlés — Pántitól. Kedves Tóni bácsinak, igaz szeretettel — Ringelhann Lajos és felesége. Felejtethetlen jó barátunknak — Nagy Márton és családja. Utolsó üdvözlés — öz. Wallner dónné és családja. Drága jó Tóni bácsinak — Szirmayék. Felejtethetlen jó barátunknak — Wessey Mihály és felesége. Szereteteik je-

Iéül — Ilona és Margit. Isten veled Tónim — Géza. Tóni bácsinak — Jolán és Sándor. Kedves jó barátomnak — Székely Sándor és családja. Szívünkben élai fogaz örökté — Ervin, Stefike. Kedves postánk és barátunknak — Sas Ede. Feledhetetlen karnagyunknak — a székesegyházi ének- és zenekar. Legmélyebb részvéttel — dr. Demetrios Elek és felesége. Beleznay Antalnak — Hegyessy-család. Téged sirat Tónim hű barátod igazán — A lehulló csillagokat siratja a csalóány. Dalaidal lelkünknek hagyta a lelkedet — Kornél. Felejthetetlen Tóniunknak — Vilma és Andor. Kedves Tóniunknak — Etelka, Erzsike. Tiszteletük és szeretetük jeléül — dr. Medvigy Ferenc és felesége. Ujvárosi közs. polg. fiu- és leányisk. tantestülete — a szivekhez az utad dal volt, vesztesség a miénk, Tiéd a megdícsőítés. Szerető barátod, Kőszegi Sándor — a zene kísérsen utolsó utadra is. Utolsó üdvözlétül, szeretett kománknak — Schwarz Gyula és neje.

A rendkívül díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési intézete nagy figyelemmel és elismeréssel méltó pontossággal rendezte.

Ifjúsági élet a jogakadémián.

Bár a háboru a nagyváradi jogakadémia hallgatóinak nagyrészt elszólitotta az intézet falai közül, azért az akadémia ifjúsága, ha szűkebb keretek között is, de hiven az elmúlt évek tradícióihoz, az akadémiai élet felvirágoztatására törekszik. E erre talán soha sem volt olyan szüksége a jogakadémia ifjúságának mint most. Mert a háboru kárvalóitjai között szép számmal szerepelnek az akadémia hallgatói is, kik talán soha sem voltak az Alma Mater segítő gondviselésére ennyire rá szorulva, — mint ma.

Ezért a jogászfifjúság körében vezető szerepet vívó ifjaknak, kétszeres feladat jut most osztályrésztül. Megteremteni amennyire csak lehet az ifjúsági életet a éles szemekkel betekinteni a háboru rejtelméibe, felszínre hozni azt a sok nyílt, avagy leplezett nyomorúságot, amit a háboru a jogászság körében okozott és azt, a lehetőség szerint orvosolni. De emellett ne feledkezzenek meg a háboruban vérüket ontott, hősi halált halt kollégáikról sem. Nekik jutott osztályrésztül az a dicsőséges feladat is, hogy méltó emléket állítsanak az akadémia elesett hőseinek.

Hisszük és megvagyunk győződve, hogy e magasztos feladatának az akadémia ifjúsága tudatában van. Mert csak így fog tudni a mai idők borzasztó színjátékába a hozzá illő módon elhelyezkedni.

A háborura való tekintettel a jogászfifjúság minden valószínűség szerint csak a „Segítő Egyesület“-et fogja megalakítani. Az akadémia dékánja dr. Szandtaer Pál erre vonatkozólag már ki is bocsájtotta felhívását, egyben az egyesület megalakításával Gálbory László IV. éves joghallgatót, mint korelnököt bizta meg. Az alakuló közgyűlést folyó hó 30 án, csütörtökön délután 2 órakor tartja meg az ifjúság ideiglenes otthona, a Katholikus Kőr helyiségében.

* **Kökögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: **Farkas-féle hurut-szeletkét.** Ára K. — 60 Kapató, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13—02.

Carmen lugubre.

— Emlékezés Beleznay Antalra. —
1857—1915.

E gyászoló sorok megírásához Muzeo Clementi XV. Sonatájának Adagio espressiono tételéből vettem a hangulatot.

Szomorú őszi vasárnap volt; sivitó szél szakasztotta le és sodorta magával a sárguló faleveleket, miket jó messzire hurcolt s aztán a föld alába temetett el. A dolog folytatását gondolkodva néző ember szeme az enyészett symbolumát láthatta e megrömpötött jelenségben, a mely olyan nagyon hasonlít az ember sorsához. Éltünk fáját is megrázza az enyészett zord szele, elhervasztja azon a hit szépséges virágait, leszaggatja arról a reménység zöld leveleit és sokszor, hejh, de nagyon sokszor férgesen tépdesi le az ágakról a szeretet édes gyümölcseit, míg végre kidönti magát az idő előtt elkorhadtt fát is, melynek a gyökerei az anyaföldben terjednek szét, galyai pedig az ég felé törekedtek és az örökkévalóság nap fényében imbolyogtak.

Ilyen, az élet egy korán elkorhadtt fáját kidöntő vihar vonult el az annyi sok jelesét olyan nagyon rövid idő alatt elvesztett szégyen városunk felett is; fát döntött ki, melyen a hit virágán, a reménység levelén és a szeretet gyümölcsén kívül a magyar dalköltészet szívet andalító, lelket tüzelő termései is díszeltek. A vihar szele derékba törte Beleznay Antal országos nevű zeneiró éltének nagyon hamar elkorhadtt terebélyes fáját.

Ez tegnap eltemettük őt, koporsóját idegéből hozták haza — leolmozva, levágóttól mentesen elzárva. Nem is láthattuk halott arcát, nem is bucsuzhattunk elhomályosodott szemétől — s talán jobb is így. Az édes bus emlékezés világánál így még sokáig, talán örökre mosolygónak látjuk az ő igaz magyar vonásos ábrázatját, a megelégedéstől szikrázóan tüzes szemét és nem kell elhinnünk kintől eltorzított arcának, örökre becsukott beszédes szép szemének láttára, hogy Beleznay Antal, ami kedves jó barátunk, a mi szeretett Tóni bácsink többé már nem ír szép dalokat, lelkesítő kurue nótákat, áhitatra indító Cantatákat és harera tüzelő patogó katona indulókat.

Csak egy leolmozott ércokorsót láttunk, mikor ravatalához elzarándokoltunk és olyan jól esett ott tudnunk, hogy abban a szomorú koporsóban csak a földi mulandóság pihen, az eszme, az élő és éltető lélek itt maradt közöttünk s a miénk lesz továbbra is Beleznay Antal.

Fájdalom, mindez csak illúzió volt, a rideg valóság meghazarta a harangokat, melyekről a nagy Schiller ezeket írta a „Glocke“ mottójával:

„Vivos voco, mortuos plango.“ Minket, az élőket a koporsóhoz hívtak, őt a kiszemeltet a sírjába kísérték a harangok és kongásuk szívünket tépdeste.

Temetni mentünk, sírjába tettük a mi jó barátunkat; a sírt már behantolták, a hantek tetejét elborították a kegyeletes megemlékezés őszi virágaiból kötött remek koszoruk; ezek közé letűzték az egyszerű fakeresztet s erre a keresztire ezt írták fel:

BELEZNAV ANTAL,
született 1857-ben, meghalt 1915-ben,
élt 58 évet.

Istenem Uram, de nagyon sok emberről nem tud mást elmondani a sírjára tűzött keresztfa, mint azt, hogy született, élt és meghalt. Az az ember, akit mi tegnap sirattunk el, nem ezek közül az emberek közül való; hiszen az ő élete nem úgy telt el, hogy arról csak a kezdő és befejező dátumok beszélhetnének. Élt ő is, de másokat is éltetett, és azt a másokat is éltető eszközt a

jól felhurozott lant alakjában adta kezébe a Gondviselés.

Élete reggelén tanítói pályára készült; zenésznek és tanítónak akarta magát kiművelni és amit a gyermek ifju erősen akart, azt az erős férfi végre is hajtotta.

Zenész lett, országos nevű dalköltőként büszkeségévé vált szülőföldjének, de büszkék lehetünk rá mi is, akiknek polgártársaivá lett a múlt száz esztendő nyolcvanas éveinek kezdetén, amikor a jőnevű Fehérváry János zeneitanár helyének elfoglalására városunkba költözött.

De ez az istenadta tehetség nemesak egy irányban nyilvánult meg nála, hanem pedagógussá is nevelte ő magát és mint énektanár, városunk serdülő ifjúsága előtt nyitotta meg a *Bel Canto* délibábos szép országát. Majd meg a karmesteri vezénylő páleát is kezébe vette és ez az egyszerű, vékony botocska varázsvesszővé vált az ő kezében akkor, mikor székesegyházunk hatalmas chorusan a hivatásos és dilettans zenészekből és énekesekből összeállított karral *Cherubini O salutaris hortiaját*, *Mozart Ave verumát*, *Allegri Misererejét*, *Kersch Ecce Sacerdosát* és — Beleznay Antal *Pangue linguáját* adatta elő. A zeneitanár és a karmester hivatását gyönyörűen fogta fel és remekül töltötte be; de élte főfeladatának betöltése mellett nem vált sem idegesen ingerült és beteges mesterré, sem könnyelműen csapongó bohémné. Az ő élte az *Andante* szépséges medrében haladt, melynek árja egyenlő távolságban van a *Grave* lelket elnyomó és az *Allegro furioso* fületsértő szélsőségeitől.

Mindazonáltal, ha Beleznay csak kiváló zenész és ügyes karmester marad, talán most nem zokogott volna fel a mi szívünk oly megreszketetben az ő koporsójának láttára.

Ámde ő költő is volt; Isten szíve szerint való poéta, kinek a szószeres értelmében vett lantján kötet számra hangzottak fel a szebbnél-szebb dalok, nóták, egyházi és és hazafias énekek.

Mikor fiatal volt a szerelem dalnokaként énekelt és megírta a nevét egyszerre híressé tett

»Ha elmegyek édes rózsám messzire«

kezdetü bánatos szerelmi dalt, melyben bucsuzik az ő ideáljától és kéri őt, hogy a távolból is gondoljon rá. Ez a korszak volt az ő szerelmi lyrájának kora, melynek más egyéb szép termékei, „A lehulló csillagokat siratja a esalogány“, a „Két gyöngye volt a falunak, két virága“ és más általánosán ismert és országszerte énekelt gyönyörű nóták. Majd jött az a korszak, amelyet a Beleznay költészetében *kuruc korszaknak* nevezhetünk. Endrődy Sándor összeszedte és felelevenítette a kurue dalokat és ezek nagyrészt Beleznay tette kottára.

Hirt szerzett ezekkel is épp úgy, mint a következő korszak termékeivel, a mely korszakot a *Cantaték korának* nevezhetjük. Az előbbi korszak rövid lélegzetű alkotásaival szemben most már a hosszabb tartamú és magasztosabb hymnusok megzenésítése töltötte be a korszak munkálkodását. Az előbbi zenei költeményeknek a virágos mezők, az akác lombos faluk voltak az előadó helyei, a *Cantaték* a templomok csucsives vagy bazilika stílus falai közt szólaltak meg és vitték az ember lelket közelebb a mindenség Alkotójához.

A legutolsó korszak dicsőséges, de hajh, nagyon rövid volt. Az ő lelket is megragadták a világsaták és ezeknek titáni mozgalmai. Ujfent felhurozta a lantját és ezen hazafias csatadalokat pengetett. E dalok szólaltak meg a múlt esztendő *háborus estélyein* és váltottak ki tapsorkánokat, mikkel a nagyszámú közönség adózott a mi Tyrtausunknak.

A csaták még nem szűntek meg, de a dalnok kezéből örökre kihullott már a lant; vajjon lesz-e még valaki, aki ily szépen fogja pengetni a harc dalok lantját?

Mindezekon kívül Belezay még kitűnő családapa is volt; gyászba öltözött bus feleségének hűséges hitvestársa; az ő három gyönyörű leányának szerető édesapja; atyafiainak igazán őszinte rokonuk. Sirt és zokogott az özvegy, sirtak az árvák, zokogtak a rokonok. Ebbe a nagy sirásba és zoklásba a quartet negyedik hangja gyanánt a jóbarátok szokása is belehangzott; mert hát mi is sokat, nagyon sokat vesztettünk a megboldogultban és ha sirtunk, mindenki elhíheti nekünk, hogy a mi könnyeink is szívünk mélyéről fakadtak.

És most temettünk; a részvét igaz görgönyeit dobtuk abba a sírgödörbe, melybe egy koporsóba a kitűnő zenészt, zenetanárt és karmestert, a nagyszerű zeneköltőt, a szerető férjet, a gondos családapát, a jó rokont, az igaz barátot zárta be a nagy *Mors Imperator*. De nem; csak a teste, a malandó porhüvely van e koporsóba bezárva, a lelke köztünk marad, dalol nekünk ezután is szép dalokat, tizes kuruc nótákat, magasatos Cantilenákat és hazaszeretettől izzó gyönyörű énekeket.

Belezay Antal, Isten veled!

Sírod csendjében álmodjál szépeket!

Szmetka, L. Ödön.

..HIREK..

* **Mihály napja.** Rég mult idők nevezetes dátuma a mai nap. A városokban már elvesztette jelentőségét, de a községekben még mindig nevezetes Szent Mihály napja. Ezelőtt ugyanis ez volt a költözködési határidő, az utcákon butorral megrakott koszikát lehetett mindenfelé látni, most azonban nincs költözködés, de a régi jó Mihály-napi dinom dánomoknak is vége, legfeljebb itt ott ünneplik még meg a Miskákat. — Ez a nap jelzi egyben az átmenetet az időben. Tegnap este már 7 órakor szólalt meg az esti harangszó imára.

* **Stark Gyula 50 éves tanító-sága.** E hónap végével tölti be Stark Gyula igazgató-főtanító tanítói működésének 50 ik évét. Ezen ritka alkalomból ugy feleltes hatóságai, mint kartársai üdvözölni kívánják őt. Dr. Lányi József felszentelt püspök, mint egyházmegyei főtanfelügyelő, igen meleg hangú és teljes elismerést kifejező iratot intézett e kiváló igazgató-főtanítóhoz, melyben 50 éves, eredménydus munkásságát igen szépen méltatja. A kerületi tanfelügyelő pedig az iskolás gyermekeknek — az ünnepeit tanítványainak — adott ez ünnepi alkalomból október 2-ára, szombatra szünetet. A jubilánst a következő napon, vasárnap délelőtt 11 órakor fogják üdvözölni kartársai, mikor is Imrik Sándor Zoltán tb. kanonok, esperes-plébános tartja az üdvözölő beszédet a róm. katolikus tanítóóság élén. Ugyanekkor keresik fel jóbarátai és tisztelői is.

* **Székelyhid Biharfalváért.** Dacára annak, hogy az országos bizottság felkérése alapján már a vármegye törvényhatósága is elhatározta, hogy nem egy falut épít fel a felvidéken, hanem a befolyó pénzeket a felépítendő falvak, illetve házak költségeire fogja fordítani, mégis meggyeszerre Biharfalvára folyik az adakozás. Igaz ugyan, hogy végeredményében egy közös cél vezeti az adakozókat és nem kifogásolják majd, ha nem is éppen pont Biharfalva céljaira lesz fordítva adományuk, azért mégis jó

volna, ha a szabályokhoz kötött képviselőtestületek nem tennék ki határozataikban ezt a szót, hogy Biharfalva. Esetleg ha nem lesz Biharfalva, majd még nem lesz lehetséges felhasználni az ily címen összegyűlt adományokat, csak újabb képviselőtestületi határozat alapján, ami az akció menetét megzavarhatja. Ezt a dolgot most Székelyhid község képviselőtestületének hazafias határozata tette aktuálissá. A képviselőtestület ugyanis legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy Biharfalva javára 100 koronát adományoz. Egyben kimondták azt is, hogy a községi főbíró megbizák, hogy egy gyűjtőiven az egész községben adományokat gyűjtsenek. A határozatot tegnap terjesztette be a főszolgabíró jóváhagyás végett a megyéhez.

* **Főszolgabírói helyettesítés.** Ertsey Lajos a béli-járásba helyettesített főszolgabíró betegségére való tekintettel három hónapi szabadságot kért és kapott. Egyben kérte a főszolgabíró, hogy betegségére való tekintettel mentse fel a járási főszolgabírói teendőtől is. Miskolczy Ferenc főispán teljesítette a kérelmet és Ertsey helyet dr. Poyvár Ernő központi járási tb. főszolgabíróval rendelte ki a béli-járás helyettes főszolgabírójává.

* **Felépítjük a kárpáti falvakat.** A kárpáti harcokban feldúlt községek újjáépítésére megindult mozgalom az egész országban visszhangra talált. Nagyvárád város törvényhatósága 5000 koronát szavazott meg, azonkívül társadalmi úton is tekintélyes összeg gyűlt már össze e nemes célra. — Erre vonatkozólag most Hlatky Endre főispán az e célból alakult országos bizottság elnökétől a következő levelet kapta:

Méltóságos Uram! Igen tisztelt barátom! Nagy örömmel vettem tudomásul folyó hó 10-én kelt szives értesítésedből, hogy a böles kormányzatra bizott törvényhatóság a háboruban feldúlt tűzhelyek újjáépítésére 5000 koronát szavazott meg, magánadakozásokból pedig 4180 korona gyűlt össze. — Engedd meg, kérlek, hogy ezen nemes lelkű elhatározásért Neked és általad Nagyvárád város hazafias közönségének Országos Bizottságunk legmelegebb háláját tolmácsoljam és fogadd igaz nagyrabecsülésem kifejezését, melylyel maradtam Budapest, 1915 szept. 21. Őszinte híved *Khuon-Héderváry*, elnök.

* **A város közbiztonsága.** Amilyen nyugodtan mentünk neki az elmúlt évben a télnek most ép oly aggódva és bizalmatlanul állunk előtte. Az egész télen alig volt egy-két jelentéktelen lopás. Az idén azonban nem így lesz. Ahogy indul, kilátásunk lehet rá, hogy a tél végén nem lesz Váradon egy ház, ahol betörök ne jártak volna. Vasárnapról hétfőre virradón, a Rákóczi-úton, keddre virradón a Szaniszló-utcán törték be. Ugy látszik, alaposan munkába léptek az éjszaka hősei. Ezzel szemben erőskezü szervezésre van szükség. Ha nem volna elegendő rendőr szervezni kell a polgárőrséget, még pedig minél előbb. De most már van sok olyan rokkant katona is, akit lehetne rendőrként alkalmazni. Elvégre a felügyeletet azok is el tudják látni. Vagy pedig tessék a közbiztonságot katonai segédlettel védeni. A közönség érdeke minden módot megkíván saját biztonságának védelmére. Ha akadnak lelketlen emberek, akik a védtelenül idehaza maradt polgárság vagyónára törnek, arra a vagyónra, melyet az ellenség harácsolna el, ha fiaink életükkel

nem védenék a határon, akkor a rendőrség köteles minden eszközzel az elvetemültekre törni és megakadályozni rablásukban. Gerő Armin főkapitánynak nagyon erélyesen kell már most fellépni, hogy a télen nyugodtan hajthassa le a gondjaira bizott közönség a fejét.

* **Lázár Márton temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt Lázár Márton ny. kir. ügyész és ügyvéd temetése. A gyászháznál megjelentek a rokonok és számos jóbaráton kívül a volt kartársak, a kir. ügyészség, a bíróságok és az ügyvédi kar tagja teljes számmal. Ott voltak: Rimler Károly polgármester, dr. Bartény Pál, dr. Medvigy Gábor, dr. Adorján Emil, dr. Rádl Ödön, dr. Olasz Béla, dr. Tóth Ferenc, dr. Máyer László, dr. Szeghalmi Sándor, dr. Dajka Endre, Horváth, Beke Boldizsár, Ember Géza, Várady István, Buttyka Lajos stb. A temetési szertartást Sulyok István esperes végezte, a mely után a koszorukkal borított koporsót feltették a 4-es fogatú üvegdisz kicsira és az impozáns gyászmenet a Rulikovszky-temetőbe vonult, ahol a megboldogultat a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezték. Koszoruk a következők: Pihenj csendesen — bánatos özvegyed. Isten veled jó apánk — Lónárd, Elemér és Tiber. Régi jó barátjának — Nagy Márton. Utolsó üdvözlőtül — az ügyvédi kamara. Igaz részvéttel — Ember Géza és családja. Igaz részvéttel — Hoffbauer család. Mari és Sándor — szeretett komájának. Emléked megőrizzük — Sándor, Lajos és Károly. Szeretett volt kartársának — a kir. ügyészség. Utolsó üdvözlőtül legkedvesebb barátjának — R. K. Felejthetlen jó Marei bácsinak — Mili és Lajos.

* **Adományok a Szent József-intézet hadikórházának.** Harmathy Károlyné és báró Luzsénszky Lenke a Szent József intézetben elhelyezett hadikórház sebesültjei részére az uzonnához való tejet ez év júniusától kezdve pénzzel váltják meg havonta, mely nemes adományért ez-úton is köszönetet mond a tartalékkórház vezetősége.

* **A gyámpénztár számadása közszemlén.** Nagyvárád város gyámpénztárának 1914. évi számadásai és mérlege az 55200—1903 B. N. sz. rendelet 116 § a értelmében a folyó évi szeptember hó 28-tól október hó 12 ig bezárólag terjedő 15 napra a számvévi hivatal helyiségében közszemlére kitétetnek, ahol az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik, azok ellen irányuló felszólalásaikat vagy észrevételeiket, a törvényhatósági bizottság folyó év október havi közgyűlését megelőzőleg a városi tanács mint állandó választmányhoz beadhatják. Nagyvárád város tanácsa, 1915 szeptember 28 án tartott üléséből. Rimler Károly, polgármester.

* **Adomány a Mária lakra.** Frischmann Adolfné 2 koronát adományozott szerkesztőségünk útján a Mária lakra.

* **Betörés özv. Medvigy Mihály-ménál.** Tegnap éjszaka kellemetlen vendég járt özv. Medvigy Mihályné Szaniszló utcai lakásán. Éjszaka 2 órájában a kert felől egy eddig ismeretlen betörő mászott be, a kertre nyíló ablakot szíjjal bemázolta s azt így be nyomva, mindegy nagyobb zaj nélkül behatolt a lakásba. Itt a hálószoba melletti ebédlőben levő szekrényt felnyitotta, s abból több értékes dolgot kizsejt. Így egy aranyórát aranylánccal, három melltűt, két takarékpénztári könyvet és mintegy 100 korona készpénzt vitt magával. A kár megközelítőleg 2000 korona. A rendőrség megindította a nyomozást.

Dr Schatz Jakab él. Megirtuk a minap a városunkban is elterjedt hírek alapján, hogy dr Schatz Jakab törzsorvos öngyilkos lett temesvári lakásán, felvágta az ereit és néhány óra múlva meghalt. Most azonban, amint értesülünk, a hír nem fedti a valóságot, mert bár igaz, hogy Schatz Jakab öngyilkosságot követett el, de nem halt meg, hanem egy temesvári kórházban ápolják és minden valószínűség szerint fel fog épülni.

Adományok az Ottokár-hadiársváhrára. Szilágyi Dózsa premontrai r. tanár gyűjtőívén az Ottokár-hadiársváhrára újabban adakoztak: A váradvelezei leánykör 20 K, a prem. főgimnázium ifjúsági jótékonyági alapja 25 K, Gálffy Sándor 10 K, Hoványi József VI. oszt. tanuló gyűjtőívén: Sebesi Miklós 3 K, Ipolyi Keller 10 K, Móricz Ernőné 5 K, Stark Gyula 3 K, dr Fássy Lajos 4 K, dr Hoványi Gyula 10 korona. Adományok Szilágyi Dózsa-hoz, vagy szerkesztőségünkhez küldhetők.

Ujabb betörési kísérlet a Rákóczi-uton. A betörők ismét rendkívüli módon garázdálkodnak, alig mulik el egy nap betörés nélkül. A minap az Sz. Kocsis János üzletét látogatta meg a betörőbanda egyes tagjai. Tegnap éjszaka pedig a szomszédságban levő Reichard-féle üzletben próbálkoztak meg, nem lehetetlen, hogy ugyanazon alakok. Most is a mult-kori módszert, a vasrács kifeszítését kísérelték meg, azonban eredménytelenül. Aztán pedig vaskopókkal igyekeztek kihuzgálni a raktárban levő finom férfi fehérneműeket, de ebben úgy látszik valami megzavarta őket, mert félbehagyták a munkát, hátrahagyva szerszámaikat. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította meg a betörés ügyében, amely már is sikerrel kecsegtet, mert Zenta, a kiváló rendőrkutya már is kiszimatolt valami értékes nyomot.

A 2000 korona jövedelem utáni adók kivétele. A városi adóhivatal által közhírré tétetik, miszerint az 1914. évi XLVI. t. c. alapján kivetendő jövedelem (hadi) adó tárgyalására a felszólamlási bizottság által kitűzettek: 1915. okt. 2. ik napjának d. u. 3 órájára: Ster Miklós, Hlatky Endre, Zschvarcz Jakab, id. Moskovitz Mór. 1915. okt. 7. ik napjának d. u. 3 órájára: özv. Weinberger Jakabné, Leitner Lázár, Engel Jakab, Kain Jakab, özv. Plesz Aronné, Mertz János, dr Perczel Adolf. 1915. október 8. ik napjának d. u. 3 órájára: Neufeld Lipót, dr Fleischer Béla, özv. Schwarz Ferenczné, Schillinger Mór, dr Konrád Béla, Wallerstein Ferenc, Kramer Áron. Miről az érdekeltek jelen hirdetés által értesítettek azzal, hogy a tárgyalások a városházánál a bizottsági kisteremben tartatnak és érdekeik megóvása végett személyesen vagy megbízottaik által jelenjenek meg. Nagyvárad, 1915. szeptember 27. Városi adóhivatal.

Tojás eladás a városnál. Értesitem a város közönségét, hogy folyó hó 29. étől kezdve naponta d. e. 8. tól 12. ig a városházán Szent László-téri főbejárat alatti alagsorban az élelmezési ügyosztály tojást fog árusítani darabonként 13 fillérért. Egy osalád részére e készletből legfeljebb 4 darab tojás vásárolható egyszerre. Nagyvárad, 1915. szeptember hó 28. án. Lukács Ödön, főjegyző.

A második kibocsátásu hadiköltvények. A nagyvárad-i Ipartestületi Hitelbizottság, mint az O. K. H. tagja értesíti ügyfeleit, hogy a 6. százalékos szabad, valamint az 5. és fél százalékos hadikölcsön költvények már megérkeztek és a pénztári elismervény ellenében az intézet pénztáránál átvehetők.

Nőtlen, vagy özvegy szabómester, illetve szabó segéd azonnal felvétetik kapusnak. Jelentkezni lehet a róm. katolikus papnevelőben.

Hogyha megállnak a vonatok. Az utasoknál főleg katonaságnál feltétlenül jó szolgálatot teszen konyak, rum, tea, kávé, kakaó tabletták, huskonzervek, páinok, kondenzált tej és tejpör, csokoládé, szardínia, pisztráng, málnaszörp, citromszörp, valódi Domány féle borok, kész kávé mely bármely háztartásban élvezhető 1 kgr. 3 Kor. 60 fill. Kicsinyben süveges, kocka és kristálycukor. Külön halkonzerv üzletem a napokban megnyílik, kapható u. m. Sósbering, osszé, fillé, bismark, rollmopsz, ruszli stb. stb. Téli tea-vásár megkezdődött. Kapható valódi lengyel gomba élvezet töle a leves. Maggi leves kocka 10 drb. 45 fillér. 1 üveg Diana sósborsesz 56 fillér. Vigyázat! Ezen ajánlat Nagyváradon kizárólag Aszódi Mihály Kossuth utca Sas palota és Rákóczi-ut. Intézeteknek, katonáknak, kórházaknak, gazdaságnak, külön ajánlat. Telefon sz. 635.

Családi rum vaniliával vagy ananász ízzel literje K 2.20. Mindenféle likör essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

Három liter Családi rumot készíthet bárki pár percz alatt a Farkas féle családi rum-kivonattal. Ára 60 fillér. Családi thea kivonat 10 adag 50 fillér. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

Zsuzsi kisasszony a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megkezd, Nem én lettem hátlen hozzád. Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedők, gramafonok eladása és javítása olcsóárban. Már különlegességek.

Kiadó lakások. 6si-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári társaságnál.

CIPÓ

újdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső
Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerdán: Vig özvegy.
Csütörtökön: Szulamit (Mikes Margit koloratur énekesnő vendégjátéka.)
Pénteken: Ártatlan Zsuzsi.
Szombaton: Mandarin.
Vasárnap d. u. Ripp van Winkle.
Vasárnap este: Szibil (Sz. Zsigmond Annával a címszerepben.)

A Vig özvegy. Lehár feledhetlenül szép operetteje: a Vig özvegy nagy sikerrel került ismét színpadra a Szigligeti-színházban.

Ez a siker, amelyben egyformán osztoztak Sz. Zsigmond Anna, mint Glavari Hanna és Békefi Lajos Daniló szerepében, valamint az egész operette együttes, amely oly előadást produkált, amely méltán bemutatószámba mehetett. És ez az előadás teljesen jogosulttá teszi, hogy a színház vezetősége ezt a bájos operettet ma este újból műsorára tűzte.

Legujabb táviratok.

A bolgárok birtokukba vették a török területeket.

Budapest, szept. 28. (Saját tud.) Szófiából jelentik, hogy a török területeket a bolgár csapatok ma birtokukba vették.

Teljes az egyetértés Konstantin király és Venizelos között.

Budapest, szept. 28. (Saját tud.) Corriere della Sera írja: Athénben 27-én a hangulat teljesen megváltozott. Venizelos győzelme teljes: Reggel távozása még kilátásban volt, 10 órakor a királyhoz audienciára ment, az utcákon s a szerkesztőségek előtt nagy csoportok voltak. Venizelos délben visszajött a királytól, utána hivatalos kommunikét adtak ki, hogy a király és Venizelos között az egyetértés teljes s a király felhatalmazta Venizelost az antantal való tárgyalások folytatására.

A török kamara összehívása.

Konstantinápoly, szept. 28. A török kamara elnöksége a kamara tagjait szeptember 28. ra rendkívüli ülészsakra hívta egybe. A kamara elsősorban herceg Szaid Halim pasa, külügyminiszter expezeját fogja meghallgatni, annak letárgyalása után pedig közvetlenül rátér a kormány javaslatának tárgyalására. Ezen javaslatok között a Bulgáriával kötött megállapodás és a török-bolgár megegyezés tárgyát képező osztrák területek Bulgária számára történt átengedéseinek jóváhagyásáról; a kormány által tett katonai intézkedések (behívások); a török kormány által felvett kölcsönök és a háboru tartamára életbe léptetett katonai bíráskodás jóváhagyásáról szóló törvényjavaslatok szerepelnek. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a kormány javaslatait a parlament minden vita nélkül egyhangulag fogja megszavazni.

Az antánt csapatai Szalonikiben.

Majna-Frankfurt, szeptember 28. Már nem forog fenn semmi kétség aziránt, hogy Franciaországnak és Angliának az a célja, hogy Szalonikit legujabb hadműveleti bázisukul megnyerjék. A Frankfurter Zeitung konstantinápolyi jelentése szerint legutóbb számos angol és francia tiszt, köztük három francia tábornok, inkognito Szalonikiben tartózkodott és azután északfelé, a szerb határ felé utazott. A szalonikii kikötőbe több hajórakomány lőszer érkezett.

További intézkedések történtek ott nagyobb csapatösszeállítására céljából. Kérdés, vajjon Görögország szembefog-e szállani semlegességének és szuverenitásának az entente részéről való folytonos megsértése ellen. Venizelosz inkább

arra fog törekedni, hogy a görög területen való átvonulást megkönnyítse és adandó esetben inkább a görög vezérkart is félre fogja tolni és entente-barát vezérkarral fogja helyettesíteni.

A budapesti közéleti bizottság fiaskója.

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) A közéleti bizottság ülésén Vázsonyi szeszűzés kijelentést tett. Előrelátta a bizottság működésének teljes fiaskóját, a kormány feladata ezen segíteni s erre a kormányt fel kellene szólítani. Ha a kormány ezt megtagadná, a törvényhatósági tagok tegyék le a mandátumukat. Indítványára rendkívüli közgyűlést hívnak egybe.

IRODALOM

Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) szeptember 26-i száma a következő gazdag és bő tartalommal jelent meg: Irók és irodalom. Szitnyai Zoltán. — Meditációk. Sik Sándor. — Tegnap és holnap. (Elbeszélés) Cyprián. Sivatagban, őserdőben... (Regény.) Sienkiewicz-Bányai. — A csatától élte. Marosi Arnold. — Találkozás közben. (Elbeszélés.) Irta: Tolstói Lóó; fordította: Lukovics Imre. — Kultura. — Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. — Ezenkívül egész sokaságát közli az érdekes és aktuális képeknek. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15-c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatvány számot készséggel küld a kiadóhivatal.

A „Vasárnapi Ujság” szeptember 25-iki száma pompás harctéri fényképek közl. összes harctereinkről. A fényképeken kívül egy sorozat rajz is van: Ágotha László honvédtüzérszert érdekes rajzai az orosz harcterről. Szépirodalmi olvasmányok: Laszko Géza és Kuprin regénye, Szöllősi Zsigmond tárcája, cikk az orosz generálisokról. Egyéb közlemények: Bányai Elemér temetésének képei s a rendes heti rovatok: a háború napjai. Irodalom és művészet. Sakkjáték. Halálzás stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-u. 4.).

„Kis Pajtás” képes gyermeklap, megjelenik július és augusztus kivételével minden hó 1-én és 15-én. — Előfizetési ára egy évre 4 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Damjanich-utca 50. sz. alatt van. A legutóbbi füzet változatos és érdekes tartalma a következő: Buesuzik a fejszék. (Költmény). Irta: Serédy Kálmán. A kis görög. Mese. Irta: Antal Margit. A tenger élete. Irta: Dr Kovács Viktor. Isten kalácsa. Irta: Csibe Károly. Magyar zászló alatt Afrikán keresztül. Andris gyerek feljegyzései. Kedves kis olvasóink rajzainak. Karácsonyi álmom. Színjáték. Irta: Lónay Miklós. Halászék Marikája. Irta: Miklóssy Ilona. Rotatok. Mindenféle. Matyi postája.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

Igazságszolgáltatás.

Ítélet Burdás György s társa bűnügyében.

A nagyváradai esküdtbiróság tegnap ítelt gyilkossággal vádolt Burdás György s ebben a bűntényben bűnségi részességgel vádolt ösv. Csikó Györgyné elleni bűnügyben.

A tárgyalás fél 9 órakor kezdődött az elnök összefoglaló beszédével, melyben összegyezte a büncselekmény jogi ismérveit s ismertette a feltett ténykérdéseket és jogkérdéseket. Azután az esküdtek megkezdtek tanácskozásukat, mely eltartott déli egy óráig.

Az esküdtek verdiktját Szöllőssy Gyula esküdtbirósági elnök hirdette ki. Az esküdtek Burdás Györgyöt bűnösnek mondták ki, Csikó György sérelmére elkövetett gyilkosság bűntettében. Ösv. Csikó Györgyné sz. Vászok Mária vádlottat, mint bűnségi résztvevőt mondták ki a szándékos emberölés bűntettében.

Jogilag nagyon érdekes ez az ítélet, hogy míg az egyik tettet gyilkosság bűntettében mondják ki bűnösnek az esküdtek, társát már csak szándékos emberölés bűntettében mondják ki bűnösnek mint bűnségi résztvevőt. Ez a verdikt azonban a kuria legutóbb elfoglalt jogi felfogása szerint nem ellentmondó, mert a bűnségi részességre nézve lehet hogy nem forognak fenn az előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés jogi kritériumai.

Ezek után elővezették a vádlottakat s előttük is kihirdették az esküdtek verdiktját. Burdás György fakó arccal, megtörtén állott bírói előtt, Csikó Györgyné arcán mélyrémek képződtek a tárgyalás hosszú napjai alatt. Evékel öregedett meg ezalatt a 11 nap alatt. Mindkét vádlott szenttelen arccal hallgatta meg az ítéletet. arconk egy vonás sem változott.

Ezek után dr. Szokolay Gyula kir. ügyész tette meg indítványát a bűnösség kiszabására s Burdás Györgyre kötélt általi halált kért, Vászok Máriára a büntetés maximumát.

Dr. Papp Károly ügyvéd, a Burdás György védője előterjesztette a fennforgó enyhítő körülményeket s a 92. § alkalmazását.

Dr. Papp János ügyvédjelölt Vászok Mária érdekében sorolta fel az enyhítő körülményeket.

A kir. törvényszék maga mellé vevén a megválasztott két esküdtet: Szakács Antal és Balogh Józsefet, visszavonult ítélőhatalra. Dél két óra volt, mikor az esküdtbiróság elnöke kihirdette az ítéletet, mely szar-

int Burdás Györgyöt életfogytiglani fegyházra, Vászok Máriát 8 évi fegyházra ítélte.

Az ítélet ellen a védők semmisségi panaszt jelentettek be, melyhez a vádlottak csatlakoztak.

A kir. ügyész a Burdás Györgyre kimondott ítéletben megnyugodott, az ítéletnek Vászok Máriára vonatkozó része ellen semmisségi panaszt jelentett be.

A szerkesztőért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

25708—1915 szám.

Hirdetmény.

A nagyváradai honvédkiegészítő parancsnokság 3064—1915 sz. megkeresése folytán közhírré teszem, hogy azon magyar honos katonatisztek, zászlósok és tiszthelyettesek valamint legénységi állományu egyének számára — a Horvát Szlavon országokban illetékesek kivételével — a kik a háza védelmében a határon megsebesültek és ennek következtében csónkulást, vagy benuulást szenvedtek, a minek következtében eddigi életpályájukat meg kell változtatniok, a folyó hó folyamán Budapestban a kereskedelmi ismeretek elsajátítása céljából egy 4 és egy 10 hónapos kereskedelmi tanfolyam fog megnyitni.

A tanfolyamba való felvételre vonatkozó feltételek s minden szükséges tudnivalóra a városi tanács katonai ügyosztálya (II. em. 31. sz. szoba) ad felvilágosítást, illetve ezen tanfolyamokra való jelentkezés ott történik.

Megjegyzem, hogy a háborúban esonkult és benuult hivatásbeli és tartalékos tisztek, zászlósok és tiszthelyettesek minden külön előtanulmányi igazolás nélkül és minden külön felvételi vagy különbözeti vizsgálat nélkül jelentkezhetnek felvételre a kereskedelmi főiskolákra, a melyeknek tanulmányi ideje két évre terjed. Ilyen kereskedelmi főiskolák: 1. a budapesti kereskedelmi akadémia, 2. a kolozsvári kereskedelmi akadémia, 3. a budapesti keleti kereskedelmi akadémia, 4. a fiumei kiviteli akadémia. A fentnevezett hallgatók ezen főiskolában is tandíjmentességet fognak élvezni.

Nagyvárad, 1915 szept. hó 7.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyosztály tanácsnok.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzó lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Oscillárok,

évlámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 mértékű minden nagyságban.

Főüzemi telefonja 55. sz.

Nagyvárad **fióközletek** :
Kossuth-utca 5. Gyárépület.
Bákózi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyvárad **fióközletek** :
Kossuth-utca 5. Gyárépület.
Bákózi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

az őszi saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR R.T.

fióközleteiben.

Gyártmányaink izlőes kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedveitok.

50 fióközlet az ország összes nagyobb városában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

Felhívás.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala felhívja a közönséget, hogy miután az élelmiszer uzsorások alapos és minden tekintetben eredményes ellenőrzésére a rendőrség megfelelő számú személyzetel nem rendelkezik, nemcsak a közjó, hanem elsősorban saját érdekében az élelmiszer uzsoráskodást maga is ellenőrizze s minden olyan esetben melyben azt tapasztalná, hogy az élelmiszerárusok részéről kárára visszaélés történik, a rendőrségen (földszint 7. sz.) haladéktalan feljelentést tenni hazafias kötelességének tartsa!

Nagyvárad, 1915. szept. 25.
Rendőrfőkapitányság

x **Négy szoba és előszobából álló lakás**, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi Miniszter ur 9000—915. elm. számú körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyvárad **és idegen** illetőségű: 1865 évtől 1872. évig bezárólag terjedő időközben született népfelkelésre kötelezettek bemutatató szemléje Nagyváradon a Lázár Vilmos-utca 3. sz. a. sorozó helyiségben (volt osztrákiskola) 1915. évi szeptember hó 27-ig napjától október hó 6-ik napjáig terjedő időközben fog megtartatni a következő sorrendben:

1915. évi szeptember hó 27-én (Hétfőn) a nagyvárad **illetőségű** 1872. évi születésűek és az 1871. évi születésűek közül az A. kezdőbetűtől S-ig bezárólag.

1915. évi szeptember 28-án (Kedden) a nagyvárad **illetőségű** 1871. évi születésűek Sz-től Z-ig az 1870. évi születésűek és az 1869. évi születésűek közül. A tól I-ig.

1915. évi szeptember hó 29-én (Szerdán) a nagyvárad **illetőségű** 1869. évi születésűek K-tól Z-ig és az 1868. évi születésűek.

1915. szeptember 30-án (Csütörtökön) a nagyvárad **illetőségű** 1867. évi születésűek és az 1866. évi születésűek közül az A-tól K-ig bezárólag;

1915. évi október 1-én (Pénteken) a nagyvárad **illetőségű** 1866. évi születésűek L-től 7-ig és az 1865. évi születésűek.

1915. évi október 2-án (Szombaton) az idegen **illetőségű** 1872., 1871. évi születésűek és az 1870. évi születésűek A-tól C-ig;

1915. évi október 4-én (Hétfőn) az idegen **illetőségű** 1870. évi születésűek H-től Z-ig és az 1869. évi születésűek;

1915. évi október 5-én (Kedden) az idegen **illetőségű** 1868. és 1867. évi születésűek;

1915. évi október hó 6-án (Rzerdán) az idegen **illetőségű** 1866. és 1865. évi születésűek.

tésűek, továbbá az eddigi népfelkelő bemutatató szemléiről bármely okból elmaradtak.

Felhívom ennél fogva az 1865—1872. évi születésű népfelkelésre kötelezetteket, hogy a mindenkor reggel 8 órakor kezdődő bemutatató szemlén, tisztán és rendezetten tisztán öltözetben annál is inkább jelenjenek meg, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettnek elő, s azonfelül az 1890. évi XXI. t. c. 4. § értelmében katonai büntető eljárás útján egy hónaptól két évig terjedhető börtönnel fognak büntettetni.

Azon körülményt, hogy az illető egyén a honvédségben, hadseregben milyen rangot viselt, a birtokában levő tiszti kinevezési okmánnyal, végelbocsajtó levéllel esetleg népfelkelési igazolványi könyvvel stb. a szemle alkalmával igazolni tartozik.

Az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére vonatkozó igényt a népfelkelő bemutatató szemlén kell érvényesíteni. — Az igényt a szemlebizottság elé állás alkalmával élő szóval kell bejelenteni, s egyúttal a tudományos képzettséget igazoló tanulmányi bizonyítványt is fel kell mutatni.

A karpaszomány viselésére igénytel bir minden népfelkelő bemutatató szemlén fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált 1865—1872. évi születésű népfelkelésre kötelezett egyén tekintet nélkül arra, hogy annak idején állott e már, s ha igen, mennyi ideig és mily minőségben katonai szolgálatban — aki igazolmi tudja, hogy az egyévi önkéntességre jogosító tudományos képzettségnek birtokában van.

A megkívánt tudományos képzettséget birja az, aki akár 1912. évi XXX. t. c. végrehajtási utasításában felsorolt, akár pedig a régi véderőtörvények hatálya alatt jogosultságot nyújtott tanintézetek valamelyikét elvégezte, bármikor is szerevén meg a vonatkozó tanulmányi bizonyítványt.

Nagyvárad, 1915 szeptember hó 6.

Eleméry Ferenc,
katonai tanácsnok.